Nyolczadik évfolyam. 65-ik szám. Kolozsvártt, 1878. kedd márczius 19.

A „KELET“ előfizetési dija:
Vidékre postán vagy helyben házhoz hordva
Egész évre . . . . . 16 frt.
Félévre . . . . . 8 „
Negyedévre . . . . . 4 „
Egy hóra helyben . . . . . 1 frt 50 kr.
Egyes szám ára 7 kr.

Megjelenik a „Kelet“ mindennap, az ünnepeket követő napok kivételével.

KELET.

POLITIKAI ES KÖZGAZDASÁGI NAPILAP.

Hirdetési dijak
Hatszor hasábozott gármond sor vagy annak tere 6 kr. Bélyegdij minden hirdetés után 30 kr. Nagyobb és gyakoribb hirdetéseknél külön kedvezményt is nyujt a kiadóhivatal.

Hirdetéseket fölvesznek:
Bécsben: Oppelik Alajos Stadt Stubenbastei Nr. 2. (Eckhaus den Wollzeile 36.) Haasenstein et Volgler (Wallfischgasse 10.) Rud. Mosse Publicistische Bureau Budapesten. Haasenstein és Vogler hirdetés közv. irodája. Weisz Mór hirdetések felvételi irod. Bécsben Wollzeile 18. és Budapest szervitatér 5. sz.

Nyiltéri czikkek
garmond sora után 25 kr. fizetendő.

Szerkesztői szállás:
Főtér 4-ik szám hová a lap szellemi részét illető közlemények czimzendők.

AZ ÉRTÉKESB CZIKKEK DIJAZTATNAK.
Kéziratok nem adatnak vissza.

Kiadó-hivatal:
Stein János könyvkereskedése, hová az előfizetések és hirdetések küldendők.

Bécsből.

Bécs, márcz. 16.

Mind a két delegatió albizottságai megszavazták Andrássynak a hatvan milliós hitelt, a magyar delegatió egyesült albizottságai (vagyis az egész delegatió zárt ülése) egyhangulag, az osztrák delegatió pénzügyi bizottsága (mert ehez volt útasitva) 11 szóval 9 ellenében. E két szavazatnak nagyon különböző jelentősége és magyarázata van; mert a mit az osztrák delegatió albizottsága tett, az még nem a plenum müve, ott még jobban fognak állani a külügyi kormányra nézve a szavazatok arányai és a győzelem biztos jelének lehet tekinteni az albizottsági szavazatot, mert a Giskra-Sturm-féle oppositió minden erejét épen az albizottságban fejté ki. És e győzelem nagy jelentőségü, mert Andrássynak és politikájának (bár épen ellenkező irányból) sokkal nagyobb akadályai vannak Ausztriában, mint nálunk; különösen egy nagy actió, mely természetesen háborut is vonhat maga után, kiszámithatlan akadályokkal küzd itt; mert az osztrákoknak nagyon kevés érzékük van a nagy állami politika és a monarchia consolidatiójának követelményei iránt; ők csak a keine Mehrbelastungot ösmerik el dogmául és ahoz a politikához csatlakoznak, mely a legbékésebb, legolcsóbb, Magyarország iránt legmerevebb, hogy ebből később a monarchia nemzetközi halála, belső felbomlása is következhetik, arra ők semmi tekintettel nincsenek. Ezért volt nehéz az előterjesztést fogalmazni és a követelt hitelt: összegében, czéljaiban, indokolásában az osztrákokra nézve is elfogadhatóvá tenni.

Ez magyarázza meg a fogalmazásnak azon tág voltát, az indokolásnak reserváltságát, az összegnek csekélységét, melylyel a közös kormány előállott. Ha ez Magyarországon azt a gyanut keltő, hogy Bosznia elfoglalása és a tétlenség a czél; nem kell megfeledkezni, hogy Ausztriában még sokkal nagyobb port vert fel, mert itt meg hatalmas töredék van, mely legfeljebb Boszniát akarja, de Oroszországgal háborut most semmi szin alatt sem akar. Ha tehát a közös kormány respektálni akarta a törvényhozás minden faktorát, most ezuttal, addig legalább, mig a dolgok határozottabb és kényszeritőbb alakot nem öltenek, egyebet nem tehetett, mint a hatvan milliós hitelt kérje.

De a magyar ellenzék sem erre a köteles tekintetre, sem arra figyelemmel nem volt, hogy a külföld előtt, különösen a congressus kezdetén, sem szabad mindent elmondani és többre készülni, mint a mi a békés szándékokkal teljes mértékben megegyeztethető és fenntartá, sőt erősité vádjait a közös kormány iránt, hogy t. i. az oroszbarát politikát folytat és legfeljebb Bosznia elfoglalása képezi politikájának czélját.

Ekkor aztán feljött a mérsékeltebb három áramlat (konservativ, független szabadelvü és dissidens) az ellenzékből a delegatióba. Neki gyürközött hatalmasan Andrássynak, hogy szinvallásra birja. Ez bizony nem is vonakodott nyilatkozni — és ugy látszik, nagy eredménynyel; mert a magyar ellenzék, mely előbb felfüggeszté szavazatát, megszavazta a hatvan milliós hitelt a kormánynak.

Természetesen, hogy pour l' honneur de drapeau igyekeztek ezt mindenféle képen magyarázni, és nem is akarjuk kedvüket e tekintetben elrontani, ha ellenzéki lelkiismeretüket megnyugtatja az, hogy a szavazat, nem bizalmi szavazat, bár egy nagy összeg, nem egészen bizonyos czélra, mégis csak bizalmat involvál, ám higyjék azt; de azt a tényt nem tagadhatják el, hogy Andrássy nyilatkozatai után szavazták meg a felhatalmazást, és ha abban olyan politikai irányeszközét látták volna, milyennel oda haza védolják a kormányt, akkor nem szavazták volna azt meg, mert lehetetlenség öntudatosan meghazudtolniok magukat. Igy tehát, mi az ellenzék puszta szavazatában az ellenzék eddig orosz-barát vádja alól való felmentését látjuk, a közös kormánynak is ezt jó lesz feljegyezni. De jelenti a két albizottság szavazata azt is, hogy osztrák és magyar részről egyaránt érzik azt, hogy most más külügyminiszter és más politika, nem felelne meg a monarchia érdekeinek!

Sr.

— A képviselőház igazságügyi bizottsága pénteken délután 5 órakor tartott ülésében befejezte a főrendiháznak a büntető codexre vonatkozó módositásainak tárgyalását.

Azon módositás, mely szerint kimondandó, hogy az 1868. XL. törvényczikk 46. és 47. §§-ainak az engedély nélkül nősülésökre és a hadköteles szökevényekre, illetőleg bünrészesekre vonatkozó rendelkezései érintetlen maradnak“ — elfogadtatott.

Azon módositás, mely egy uj §-ban büntetés fölvételét inditványozza a büntetteknek vagy vétségeknek, vagy azok elkövetőinek nyilvános feldicséröire, szintén elfogadtatott a következő módositott szerkezetben: „A ki oly cselekvényt, melyet a törvény büntettnek vagy vétségnek nyilvánit, nyilvánosan magasztal; vagy a ki valamely büntett vagy vétség elkövetőjét, ennek elkövetése miatt nyilvánosan feldicséri, vagy kitünteti 6 hónapig terjedhető fogházzal büntetendő. Ez esetben azonban a bünvádi eljárás csak akkor inditható meg, ha a cselekvény elkövetésétől számitott három hó alatt a biróságnál följelentetett.“

Ezzel a bizottság befejezte a főrendiház módositásainak tárgyalását s az ez iránti jelentést Pauler előadó legközelebb a képviselőház elé terjesztendi.

— A képviselőház márcz. 16-án rövid ülést tartott. Az elnök jelentést tett a Ferencz Károly főherczeg halála alkalmából nyert megbizatásról, Molnár Aladár pedig benyujtott a Deák Ferencz siremlékének tárgyában kiküldött bizottság jelentését. A siremlék terveit Gerster épitész átalakitotta. A költségvetés most 99,704 frt 24 krra rug. De ebbe nincsenek beleszámitva a sarkophag a tervezetek költségei, a müvezetés, a siremlék körüli tér rendezése stb. Ezeket a bizottság 23,084 frtra számitja, ugy, hogy az előre nem látható kiadásokat is hozzászámitva az összes költség 124 ezer forintot tenne. Ki fog nyomatni s szétosztatni. Végül Tisza Kálmán nyujtotta be a kiegyezési s a budgetprovisoriunak máj. 31-ig való meghosszabitásáról szóló törvényjavaslatokat, melyek a pénzügyi bizottsághoz utasittattak.

— A n.-szebeni „Telagr. Rom.“ a következőket irja: Két éven át illőnek találta a kormány, hogy Románia Oroszországgal karöltve haladjon; most Oroszország a románok részéről hozott áldozatokért hála fejéb en követeli Bessarábiát; Romániának tehát meg kell változtatni politikáját. Azonban Romániának kell politikát változtatni, és nem a kormánynak. Lealázó lenne az, hogy ugyanazon emberek, kik kezdetben Oroszország ellen nyilatkoztak, azután Oroszországgal tartottak, utoljára ismét Oroszország ellen nyilatkozzanak. A jelen helyzet következése azon könnyüségnek, melylyel a kormány Románia erejéről rendelkezett, és azon megfontolatlanságnak, melylyel a conservativ párt elveit alkalmazta, melyeket előbb ostromolt, melyektől áthatva nem lehetett s melyeket kellőleg nem is értett. Félő, hogy miként a mult évben a conservativek elveit a törökök ellen való alkalmazásban ad absurdum vezette, épugy ad absurdum fogja azokat vezetni a jövő évben az oroszok ellen való alkalmazásban.

A helyzet nagyon vészterhes. Románia politikájában soha sem kivántatott meg annyi hideg vér, annyi tapintat és annyi megfontolás, mint ma, s hogy az oly emberek, kik egész életükben azon voltak, hogy tovább menjenek, mint mások, oly emberek, kik szerződést kötöttek Oroszországgal, feláldozták a román hadsereget egy meg nem határozott czélért, s nem alkalmas időben Romániát függetlennek nyilvánitották, ezen emberek nem lehetnek hivatva arra, hogy a román népet a mai viszonyok között képviseljék.

Ezek azonban többséggel rendelkeznek ugy a képviselőházban, mint a senatusban is, s igy nem lehet őket megbuktatni: de nincs szó azoknak megbuktatásáról. Még egyszer arról van szó, hogy ezen kormány politikája ellen erélyes tiltakozás jelentessék ki.

Ezen kijelentés által a konservativ párt megtette kötelességét, többet nincs hatalmában, tehát nem is köteles tenni.“

A keleti kérdés.

Az európai kongressus terve még mindig vajudik. Oroszország ellenzi Görögország képviseltetését a kongressuson, s ez élesebbé teszi az ellentétet egyfelől Anglia és Oroszország, másfelől monárchiánk és Oroszország között, mert ugy monárchiánk, mint Anglia pártolják Görögország képviseltetését a kongressuson.

Francziaország eleinte igen tartozkodó volt, de miután megnyugtató nyilatkozatokat kapott, hogy a berlini kongressus csak az orosz-török háboru eredményével foglalkozand, képviseltetni fogja ottan magát Waddington külügyér és Saint-Vallier gr. berlini franczia követ által.

Belgrádból jelentik a „P. C.“-nek, hogy az orosz kormány azt a titkos parancsot küldte a szerb kormányhoz, hogy a már hazafelé indult szerb csapatokat tartsa vissza, mert legközelebb várható Bosznia megszállása Ausztria-Magyarország által. E parancs nagy aggodalmat szült a szerb kormányban.

Gallipoliból jelentik a Standardnak: Csarkiöj körül az orosz katonák 78 házat gyujtottak fel, törökét és keresztényét vegyest. Kifosztották és megrabolták a meneteket is. A keresztény lakosság nagyon elégületlen kezd lenni mindezekkel, s a görög püspök már föl is szólott ellenök.

A román kormány emlékirata a bessarábiai kérdésről már megküldetett a nagyhatalmaknak, melyben ki van fejezve, hogy Bessarábia átengedése folytán Románia kereskedelmi tekintetben elveszti a Duna balpartját Kalarasitól a torkolatig, a Dobrudsa birtoka teher és talán örökös veszélyek forrása volna Romániára nézve.

Ghyka s Sturdza, a romániai kormány megbizásából élénk tevékenységet fejtenek ki Bécsben, Bessarábia visszacsatolása ellen. A romániai kormány — állitólag — el van tökélve, hogy ha az orosz erőszakkal magához ragadja is Bessarábiát, azért Dobrudsát semmi esetre sem foglalja el.

Az orosz gárda márcz. 27-én Böjükderében hajóra száll és egyenest Kiewbe megy. Miklós nagyherczeg Bolgárországba tizennégy orosz kormányzót és tizennégy bolgár alkormányzót nevezett ki. Tirnovára az oroszok 200,000 rubel contributiót róttak; hasonló sors ért más városokat is.

Bukarestből irják az „Allg. Ztg.“-nak, hogy a román csapatok a magyar határ felé rendeltettek, hogy ott táborba szálljanak. Ez arra mutat, mintha az osztrák-magyar csapatok bevonulását Romániába megakarnák akadályozni. Az oroszok Floresti mellett (Plojest közelében) tábort ütöttek, melyben 40—50,000 katona van, mely haderő czélja nem lehet más, mint a kárpáti szorosokat az osztrák-magyar csapatok ellen megvédeni. Minthogy a román csapatok e tábor s a magyar határ közé ékelik magukat, jogosult azon feltevés, hogy a román csapatok az orosz haderő elővédjét képezendik.

Az Agence Russe jelenti: A czár szokott szertartással elfogadta Reuf pasát. E hó 17-én lesz a ratificatiók kölcsönös kicserélése. Gorcsakoff hg e hó 15-én viszonozta Reuf pasa látogatását.

A Mem. Dipl. szerint Anglia csak ugy akar a congressusra menni, ha az egész békeszerződés közöltetik. Bismarck távolléte esetén az elnök választatik, az oroszok Konstantinápolytól 30 mfldre távoznak, Görögország a congressusra bocsáttatik és a congressus 6 hétig tart. — Oroszország azt akarja, hogy Boszniát osztrák-török biztosok, Bolgárországot a garantia-hatalmak szervezzék.

Románia a török foglyok visszaadására készül. Az oroszok intézkedéseket tesznek az orosz hadsereg egy részének visszaszállitására. A románok alkudoznak az orosz hatóságokkal az összegekért, melyekkel Oroszország a porta, távirda és a vasutak használatáért tartozik és a román földbirtokosok kielégitése felett.

A „KELET“ TÁRCZÁJA.

Az ödenweileri kastély.

Elbeszélés.

Irta:

Sand György.

V.

Bosszuság.

(Folytatás.)

— Tudja ön, szólt ujból Celio, minő ábrándot tápláltam a napokban, és mely bukásom óta egészen komolyan foglalkoztatja elmémet? Azt, hogy néhány hétig, talán hónapig, a vén bolond Boccaferrivel és nagyon okos leányával elvonuljak valamely nyugalmas félreeső helyre. Ők értik mind a ketten a müvészet titkát; mindenik egy ágát személyesiti annak. Az atya különösen találékony és nagyon sok természeti adománynyal bir, leánya rendkivül lelkiismeretes és ügyes, mert Czeczilia kitünő zeneismerő. A közönségnek arról fogalma sincs s meglehet ön sem tudja. Nó s ő talán a legutolsó zeneértő tehetség, melyet Olaszhon felmutathat. Ő még átérti azon mestereket, melyeknek szellemébe, egyetlen ujabbkori énekes, bár mily nagy hirnek örvend is, behatolni nem bir. Neki csak hozzá kell vegyitni hangját, mely alig válik ki a karból, a többiek éneke közé, és minden jól megy, a nélkül, hogy valaki észre is venné, hogy pusztán mély ismeretei által, a nélkül, hogy tüdőjét megerőltetné, uralkodik az egészen, s összetartja valamennyit. Ezt mindenki érzi, de nem mondja.

Hol van a közönségnek az a kegyencze, ki bevallaná oly tehetség fölényét, melyet soha sem szoktak megtapsolni? De menjen el csak ma a szinházba, s meg fogja látni, hogy üt ki az opera; a Boccaferri eltávozása általt támadt hézagot egy kicsikét meg fogják érezni! Megmondani bizonyosan nem fogja senki, honnét ered ez összevágás és egység hiánya. Egynek szórakozottsága, másnak elrekedése lesz az oka alkalmasint. Az éneklők a zenekarra fogják háritni a hibát, azok meg megforditva. Én pedig, ki ma este csak néző leszek, nevetni fogom az átalánosan beállott zavart s igy szólok magamban: Bárgyu közönség, volt neked egy igazi kincsed és te nem birtad felfogni annak értékét soha. Mesterséges trillák kellenek neked? szolgálnak vele tetszik? ime hallhatod, és te nem vagy megelégedve! Igyekezz legalább azt megtudni, hogy mit óhajtasz. Az alatt én szemlélődöm és pihenek.

— Ezzel semmi ujat sem mond nekem Celio; éppen tegnap este törtem lándzsát a herczegnővel,.. signora Boccaferri nagy és kimivelt zene tehetsége felett.

— Csak hogy a herczegné azt nem érti, nem birja felfogni, felelt vállat vonva Celio. Oly kevéssé müvésznő ő, mint a csizmám talpa! És az embernek a zeneértésben nagyon erősnek kell lennie, hogy kiismerjen oly tulajdonokat, melyek folytonos fiaskók alá vannak eltemetve, mert ez volt ám sorsa a szegény Boccaferrinek. Ha szerepének legjelentéktelenebb részét müvészien énekli el, nehány a teremben szétszórt mübarát, benső mosolylyal s néma gyönyörrel hallgatja végig. Néhány félig-meddig zeneértő azt mondja: „Minő szép zene darab! mily müvészi összeállitás! a nélkül hogy belátnák, hogy e tökélyességet egyes részletekben nem vették volna észre, ha a seconda donna nem volna oly nagy müvésznő. Igy megy ez a világban Salentini!“

Én részemről azt akarom, hogy egykor feltünést okozzak, s akaratom összes hatalmával fogok siker után törekedni; de ezt csak is azért, hogy megboszulhasam magam a közönségen, melyet annyira gyülölök, és hogy még jobban megvethessem annak kegyét. Csalódtam az erre vezető eszközökben; de sikerülni fog megtalálnom, azokat hasznomra igyekezvén forditni a Boccaferri lánya és mindenek felett a saját magam tapasztalatit. Ezért kell nekem, látja ön minden áron valódi müvésszé tökéletesitnem magamat. Ezt végre lehet hajtani rövid idő alatt; nekem minden év annyi idő, mint más közönséges nép fiának tiz év; szorgalmas és makacs vagyok. Csak egyszer azt elsajátithassam, mi bennem még hiányzik, akkor tudni fogom tökéletesen mi kell a közönségnek, hogy felismerje a valódi érdemet. Sikerülni fog nekem sokkal rosszabbul lépni fel előtte, mint már tettem és annak következtében szerfölött tetszeni neki. Ez az én elméletem. Érti ezt ön?

— Értem azt, hogy az ön elmélete hamis alapon nyugszik, és hogy soha sem fog ön behatolni a valódi müvészet titkába, ha nem keresi a szépet, az igazat hogy a közönség eléállitsa azt, és ezt csak azért, mert azt teszi fel, hogy annak abban az tetszik, a mi hamis. Az ember soha ily mértékben nem változtathatja át egész lényét. Nem csinálhat torzképeket arczából, anélkül, hogy a legszebb vonásokon és egy-egy kellemetlen redő vissza ne maradjon. Vigyázzon Celio, ön hamis utra tért, és még tönkreteszi magát egészen.

— De nézze meg csak a Czeczilia példáját! kiáltott fel ingerülten Celio; nem bir-e ő a való érzékével, nem ragaszkodik-e makacsul ahoz, hogy csak igaz hangon szóljon a közönséghez és nincs-e ezért félreismerve, nem figyelem nélkül hagyják-e őt? És pedig senki sem mondhatja róla, hogy tökéletlenül ad elő, és hogy hiányzik nála az erő és a tüz.

Látja ön, csak ezelőtt pár nappal hallottam a Boccaferrit egy szalonban négy fal közt énekelni és szavalni, mig ő nem is sejtette, hogy közelében vagyok s hallgatom őt. Szenvedélyével egészen lángra gyujtotta felvillanyozta környezetét, oly hangon énekelt itt, mely egy egész tömeget, ép ugy mint az egyes embert minden izéig át kelle hogy hasson.

És pedig ő nem veti meg a nagy tömeget, egyedül arra szoritkozik, hogy nem szereti. Saját kedvtelésére énekel ő jól előtte, harag, szenvedély, merészség nélkül. A nagy közönség süket és hideg marad mellette; az mindenek felett azt akarja, hogy tetszeni törekedjék az ember neki, és azt fogom én tenni. De aztán meg is kell hogy fizessen érte, mert müvészetemből és lelkesültségemből, csak a selejtessével fogok neki szolgálni és számára még az is igen jó lesz.

Nem sikerült lecsillapitnom Celiot. Egyre itta a sok kávét, szidva a bécsi kávéházi élet unalmas egyhanguságát. Igyekezett mind jobban felingerelni magát. Hova-tovább mind elkeseredettebbé vált bukása feletti dühe.

Figyelmeztettem őt, hogy ideje volna a szinházhoz menni. Erre elsietett, miután jelezte, hogy estére meglátogat.

VI.

A herczegnő.

A meghatározott órában vártam Celiot, de csak következő levélkét kaptam tőle.

„Kedves barátom! Itt küldök önnek pénzt és a szükséges iratokat, azon kéréssel, hogy siveskedjék holnap reggel a signora Boccaferri ügyét a szinházzal rendbe hozni. Ennél mi sem könnyebb; csak abból áll, hogy át adja az ide mellékelt pénzt, s az illetőtől nyugtát vesz róla, melyet egy időre magánál tart.

Czéczilia szerződési ideje már csaknem egészen lejárt, s csak azon két előadásért kell a rendes büntetés dijt lefizetni, mely alol elutazása által ki vonta magát. Máshová szerződött el, előnyösöbb feltételek mellett. Magam is el utazom. Midőn e bucsusorokat veszi, már távol leszek innet. Egy óráig sem vagyok képes tovább kiállani e város nyomasztó légét, s a sajnálat-kifejezéseket, melyekkel minden nyomon találkozom; nagyon felboszankodhatnám, s valami ostobaságot tehetnék, vagy mondhatnék, mit később talán megkellene bánnom. Megyek más égalj alá, előbbre törekszem.

Előre! előre!

Nem sokára hirt fog hallani ön rólam, és másokról, kik méginkább érdeklik nálamnál.

Egészen az öné,
Floriani Celio.“

Megforditottam kezemben a levelet, hogy lássam, ha valóban hozzám van e czimezve. A czim igy hangzott:

Salentini Adornónak . . . tér, nro. . . . Semmi sem hiányzott rajta.

Le voltam sujtva. A legborzasztóbb nyugtalanság emésztet, a legsötétebb gyanu vett rajtam erőt, s kétségbe-ejtett azon gondolat, hogy elveszitettem Czicziliának, s annak nyomát, ki egyedül volt képes engem tőle megfosztani, vagy feltalálásánál segélyemre lehetni. Azt hittem, gunyt üztek belőlem.

Napok, hetek teltek el a nélkül, hogy Celioval, s Boccaferriekről, csak egy szót is hallottam volna beszélni. Senkinek sem tünt fel hirteleni elutazásuk, mivel a zeneidényuek csaknem a végére esett. Mohón olvastam el, minden kezembe került szinházi s zenészeti lapot. Sehol sem volt szó a Czeczilia, vagy Celio szerződtetéséről.

Nem ismertem senkit, ki velök közelebbi összeköttetésben állt volna, kivéve azon öreg zenemestert, ki tanitója volt régebb signora Boccaferrinek. Ez mit sem tudott róluk, vagy legalább nem akart tudni.

(Folyt. köv.)

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.

A delegatiókból.

A márcz 15-én a magyar delegatio nyilvános ülést tartott melyen a boszniai és hercegovinai menekültek segélyezése, továbbá a közös külügyminiszterium 1871-iki, valamint a tengerészet 1877-évi szükségletéhez kért póthitelek megszavaztattak.

A nyilvános ülés után az egyesült bizottságok értekezletet tartottak, a 60 milliós rendkivüli hitel ügyében. A jelentés csekély módositással ellett fogadva. A magyar delegatió részéről kiküldettek Szlávy, Falk, Csengery, az osztrák delegatiok részéről, br. Walterskirchen, Schaup, gr. Coronini, egymással közösen megállapitani az egyenlő határozatokat

---

Márcz. 15-én, az osztrák delegatió költségvetési bizottsága tárgyalta a 60 milliós hitel kérdését Giskra nem szavazza a hitelt, mert a parliament határoz a béke és háboru fölött. Schaup a monárchia érdekeinek megóvása czélból megszavazza a hitelt. Ezen megszavazott hitelnek igénybe vétele alkalmával a delegatió előtt azonnal szabatos nyilatkozat teendő. A födözésről az erre hivatott képviselő testületek fognak előre gondoskoni. A külügyminiszter behatóan indokolván a hitel kérését: Scaup inditványa 11 szóval 9 ellenében elfogantatott. Sturm kisebbségi javaslatot jelentett be, melyhez Herbst is csatlakozott.

Márcz 16-án a magyar delegato üléseiben a jegyzőkönyv hitelesitése us a tegnapi tételenként megszavazott póthitelek végleges megszavazása után a hadügyi albizottságnak jelentése olvastatott a közös hadseregnek 1877. évi szükségletéhez a közös hadügyminiszter által javaslatba hozott póthitelek tárgyában melynek alapján a kért póthitelek észrevétel nélkül megszavaztattak.

Ezután tárgyalás alá vétetvén, elfogadtatott az egyesült 4 albizottság jelentése az 1878. évi II. negyedében felmerülendő kiadások engedélyezése tárgyában benyujtott kormány előterjesztés iránt, azon kivétellel, hogy a XI. czim 3. tételénél a 300,000 frt helyett 150,000 frt, szavaztatik meg, mint első félévi szükséglet.

Erre a hadügyi albizottság jelentése olvatatik, melynek folytán a beérkezett kérvények szabályszerü elintézés végett a közös hadünyministeriumhoz utasittatik.

A legközelebbi ülés 17-én d. u. 1 órakor fog tartatni, melynek napirendjén lesz: a már tételenként megszavazott összegek végmegszavazása és az egyesült négy albizottság jelentésének bemutatása a 60 milliós hitel tárgyában.

BELFÖLD.

(Közigazgatás — Népoktatás — Társadalmi összejövetelek. — Jótékony adakozások.)

Háromszék 1878. mart. 8.

Tisztelt szerkesztő ur! Kedvetlenül veszek tollat kezembe szokott tudositásomat megtenni; kedvetlenül azért, mert figyelemmel áttekintve becses lapja rovatait, nem találok sehol egy kis hézagot, hová tudositásomat beférkeztethessem. Politikáról irjak? Az a rovat tömve van. Közigazgatáshoz szóljak? Az oly némán megyen, hogy legszelidebben sem merek szólni, ne hogy zavarjam a rettentő némaságot. Oktatásügyhöz? Azon a terén annyi a mester, hogy a legjobb akaratu szavamat is féltem a visszautasittatástól. Társadalmi összejövésekről, bálokról? Ott anynyi a fény, oly kiáltó a jó kedv, hogy szemem lelkem káprázik tőle. Jótékony adakozásokról? Nó! még a kellene, hogy én is szaporitsam a közlemények számát — hisz már is anynyi ott a pujka, liba meg kalács, irostészta, bor, pezsgő, s. a. t. hogy, az ember elveszti miattuk étvágyát. Nem irok külön egy rovatban is, hanem irok egy rendes rovaton kivül eső czikket, — aztán szerkesztő ur tegye valahová olyan helyre becses lapjában, hol sok sok ember megláthassa.

Nem szeretem dolgainkat tisztelt szerkesztő ur.

A közigazgatás mostani rendszere nem nyugtatja meg a jót kereső lelket. Ez az irásos rendszer dicsekedhetik számokkal, ivekkel, — de mit érnek azok, ha nincs meg a valóság? Nézem pl. a szolgabiró dolgát, hivatalszobájában ott ülhet dolgozó asztala mellett, őrölheti le számjait, százanként irhat ezer meg ezer betűt, ha járását gyakran meg nem látogatja, a községekben személyesen meg nem jelenik, nem vizsgálja az utakat, nem fordit gondot a községek utczáira, az iskoláról s a közoktatási törvény pontos végrehajtásáról nem tudakozódik, elnézi az utczán s utakon kóborló szegény gyermekeket, inséggel küzdő koldusokat, nem figyel a közvagyon pontos, lelkiismeretes kezelésére, nem érdeklődik az erdőpusztitások határtörések, gyümölcslopások miatt minden felől hallszó panaszokra sat. sat. hivatásának megfelelt-e egészszen? Bizonyosan nem. Ugy hiszem, hogy itt is kellene a rendszeren változtatni.

A népoktatásügy szintén kezd ingadozni, s már-már kilépik azon erőteljes állásból, melyet annak a törvény értelmében igérni lehet. Az a számtalan iskolavizsgáló pap, mester, szolgabiró, jegyző, birtokos, s mindenféle, nézetem szerint, nem fog erősitésére, szolgálni az ügynek. A törvény az iskolalátogatást szakemberre bizza, s annak csak igy is van értelme. Honnan vették az alapot, vagy példát, vagy okot a nálunk bérendezett iskolalátogatásra, én gondolni sem tudok, — csak anynyit látok, hogy ez nem fog czélra vezetni.

Elborult érzéssel gondolok társadalmi életmozgásunk közelebbről lejárt idényére. Menynyi bál mindenfelé, némely város csaknem folytonos tánczban él, — mily meggondolatban fényüzés a nagyobb résznél, — menynyi költés világitásra, diszitésre stb.! Nekem ugy tetszik, hogy ez is nem rendjén volt. Szegény török nemzet sirja felett, állottunk, million hullatva az őszinte fájdalom könnyeit, országunk nagyon szomoru jövővel szemben aggódva számlálá rendre mind távozó reményeit, szegénység, szükség vett körül mindenfelől, azt sem tudjuk, nem jutunk-e legközelebbről a török nemzet sorsára. Bizony ugy hiszem több és komolyabb meggondolással kellett volna töltenünk a mult fársangot, s csak ugy örvendenünk, mintha nem is örvendettünk volna.

Végre nem tetszik nekem a mostanság divatba jött sok hirlapi nyilvános nyugtázás is. Hogy tetszenék akárkinek az, ha egy pap vagy tanitó igy tanitna: „tegyetek jót, hogy az emberek dicsérjenek“? A legnemesebb módja a jócselekedetnek az, hogy „ne tudja balkezed mit cselekszik jobb kezed“, s im! most e szép elvvel egyenesen ellenkező gyakorlat jött szokásba. Nem örvend ezen a magával komolyan számot vető lélek.

De tovább nem folytatom: mert igen elkomorult már is lelkem.

Szerkesztő ur kiválasztja az én aggodalmaimból azokat, melyek felett valóban lehet aggódni, s szép hivatásánál fogva becses lapjában néha néha felujitja, hogy a mint az idő alkalmat nyujt rá, segitve a bajokon az aggodolmak kevesedjenek.

rendes levelező.

A TÖRVÉNYHATÓSÁGOKBÓL.

Csikmegye közigazgatási bizottságának márcz. 13-án tartott ülése.

Elnöklő főispán az ülést megnyitván, felolvastatik az alispán febr. havi jelentése, e szerint beérkezett összesen 570 drb., melyből 523 elintéztetvén hátralékban van 47; a közbiztonság nem zavartatott s tüzeset nem fordult elő; 2 od foku eldöntés alá 6 rendőri ügy került, tisztviselők ellen pedig 3 fegyelmi ügy volt és van folyamatban; az állat egészségügy kielégitő volt; utlevél a szomszéd Moldova-Oláhországba kiadatott 149, ebből 134 a férfiakra 15 pedig a nőkre esik; marha-levél kiadatott 8600 drb; vadászjegy egy sem, fegyverszabadalom 4 váltatott.

A jelentés tudomásul vétetvén csekélyebb érdekü, fellebbezési ügyek kerültek tárgyalás alá melyeknek bevégzése után az árvaiszék elnökének havi jelentése olvastatott fel; e szerint: beérkezett 460 drb. ezekből és a mult évi hátrálékból elláttatott 482, számadását beadta 38 gyám, gyámság alól felmentetett 14, gondnokság alol egyse, uj hagyatéki ügy érkezett 44, gondnoksági 4, törvénytelen ágyból születettek részére nevezteteti 7 gyám, az árvai pénztár mult havi forgalma a következő volt: Január havi pénztármaradék 271 frt 98 kr, az árvaszék által letétetett 505 frt 67 kr, rendes és késedelmi kamat czimén befolyt 465 frt 48 kr, tőke törlesztésül visszafizettetett 303 frt 55 kr, kölcsönátváltoztatással bejött 250 frt, őrzemény dijban 120 frt 65 kr, összesen 1917 frt 33 kr, ebből kifizettetett 1258 frt 68 kr, maradt a pénztárban 658 frt 65 kr.

A jelentés tudomásul vétele után olvastatott adófelügyelő havi jelentése, mely szerint fizetési haladék a mult hóban nem kéretett, házadó mentesség adatott 46, a mult havi adó fizetés eredménye következő volt: 1877 végén hátralék maradt 22,030 frt $17\frac{1}{2}$ kr, utólagosan előiratott 4710 frt 33 kr, az 1878 első negyedére eső rész 56,250 frt 84 kr, összesen 82991 frt $34\frac{1}{2}$ kr, ebből leiratott a mult évekre 388 frt $43\frac{1}{2}$ kr, maradt febr. végéig tiszta adótartozás 82602 frt 91 kr. lefizettetett január havában 6582 frt 63 kr, februárban 15692 frt $18\frac{1}{2}$ kr, összesen 22274 frt $81\frac{1}{2}$ kr, hátralékban van 60328 frt $9\frac{1}{2}$ kr, összehasonlitva az eredményt a mult évi febr. végén létezettel 5317 frt 66 krral kevesebb fizetés mutatkozik.

Az elfogadott jelentés után tárgyalás alá vétetett az állami épitészeti hivatal képviselőjének a Csik-Szerdában épitendő közkorház elkészitett s felülvizsgálatra kiadott tervezete iránti véleményes jelentése, melyek elfogadtatván, utóbbi ügy a telek-vásár és szükséges épitkezési költségekre nézt a törvényhatósági bizottságnak előterjesztendő vélemény nyilvánitás végett a közkórház kezelő bizottságának adatott ki.

Következett a főorvosnak a mult évi utolsó negyed halálozási viszonyairól adatok hiányában a mai ülésre halasztott s a február havi, jelentéssel egybekapcsolt jelentése; e szerint 913 halálesset közül 460 a fi, és 453 a nőnemre esik, az előző 3 ik negyedben egyel kevesebb eset fordulván elő, — a legnagyobb halálozási viszony ez utolsó negyedben volt. A február havi időjárás általán lanyha, több meglehetős szép nappal, 2 legmagasabb légnyomás 710. 1. m. m.-rel február 21-én, a legcsekélyebb 693. 9. m.-rel február 11-én; a havi közép légnyomás 702.4 m. m.

A hőmérsék legkisebb volt 15-én fagypont alatt 13. 3° Celcius fokkal, a legnagyobb 26-án 1. 7° Cels. fokkal, a havi középmérsék 2. 1°; az egész havi csapadék 7. 87 m. m,; a szelek közül váltakozva a nyugati és délkeleti uralkodott; a kórnemek között tulnyomó volt a légzési szerveket bántalmazó hurutláz, valamint a mozgási szerveket sértő heveny csúz; a járványok közül uralkodott Gyimes-felsőlakon a roncsoló toroklob; január havában 31, februárban 12, összesen 43 eset fordult elő, ebből meggyógyult 18, elhalt 25; a járvány megszünt február 17-én. Gyergyó-Remetén is állitólag 7 halállal végződött eset volt, de a késő bejelentés miatt orvosilag egy sem állapittathatott meg. A szeredai közkórházban 32 beteg ápoltatott, orvos-rendőri bonczolat 6 történt és pedig 3 petroleum általi elégés, 2 gutaütés és 1 önakasztás miatt; házi állatok között 3 betegedés fordult elő és pedig 1 lépfene; 1 métely és 1 takonykóros eset.

A tudomásul vett jelentés után olvastatik tanfelügyelőnek a vallás- közoktatásügyi miniszter által helyeselt azon tervezete, hogy a házi ipar fejlesztése és tovább terjesztése érdekéből az állami pénztár és megyei népnevelési és ipar alap közös terhére a nyári szünidő tartamára Csik-Szeredában póttanfolyam nyittassék. A tervezet rövid kivonata a következő:

A póttanfolyam kiterjed a kefekötés, vesszőből való kosár készités és a szalma fonásra; a tanitások vezetésére Jágócsi Péterfi József miniszteri biztos ur ajánlatára valamelyik ipariskola tanárai, vagy megfelelő müveltséggel és képességgel biró iparosok kéretnének fel; felvétetnek 35 évesnél nem korosabb felekezeti és községi, alsó és felső népiskolai tanitók; felvételért a tanfelügyelőhöz kell folyamodni, a nyári sorhadi, vagy honvéd kötelezettség akadálynak tekintetik; napi dij nem jár, de az oda és visszamenés költségei az illető községek által fedeztetnek; az eszközök a tanfolyam költségein szereztetnek be, a nagyobbak, — mennyiben a megye vásárolná — a megyei felső népiskoláé, a kisebbek ellenben a tanfolyamon megjelent tanitók által képviselt iskolákké lesznek; a nyers anyagok a tanfolyam költségein szereztetnek be; az elkészült munkák az illetőké lesznek, de kötelesek a véleményező bizottságnak bemutatni; a megjelentek elbocsátásukkor oklevelet nyernek a tanfelügyelő és illető szaktanitó aláirásával, véleményez egy bizottság, mely a tanfelügyelő elnöklete alatt az alispán, az illető szaktanitó s az állandó népnevelési bizottság egy tagjából áll; a felsorolt 3 szak tanitójának egyenkint 200—200 frt jutalomdij adatik; a szükséges münevekre és anyagokra pedig 300 frt fordittatik, előbbi költséget az állam, az utóbbit pedig a megyei népnevelési és iparalap hordozza; kerülne eszerint az egész ipari tanfolyam 900—1000 frtba.

A közigazgatási bizottság e fontos tervezetet elfogadván, a törvényhatósági bizottságnak a költségek megszavazása végett előterjesztetni határozta.

Jelenti továbbá tanfelügyelő, hogy a megyei népiskolai tanitó-testület folyó év szeptember havában tanszer és gazdasági kiállitást rendez s kéri a bizottság pártolását. Kedvezőleg fogadtatik és szükséges elintézes végett a tanfelügyelőnek visszaadatik.

Olvastatik ezek után a földmivelés- ipar- és kereskedelmi miniszter leirata, melyben a mezei gazdaság különböző ágazatainak a választott bizottsági tagok által való ellenőrzését hagyja meg.

Megválasztattak ez ülésben a megyei közegészségügyi bizottságnak az 1876. XIV. tvczikk 163. §-a alapján a közigazgatási bizottság által kiküldendő szakértő tagjai; u. m. Mihula József mérnök, Eránosz Bogdán gyógyszerész és Lengyel Gergely épitész; végül pedig határozatilag kimondatott, hogy Lukácsi Sándor miniszteri biztos „Népkertésze“ czimü szaklapja minden egyes község által megrendeltessék.

Több tárgy nem lévén az ülés feloszlott.

y—z.

Helyreigazitás.

Tekintetes szerkesztő ur!

A „Kelet“ 63 ik számában egy értesités jelent meg N. A. aláirással a Torda-aranyosmegyei közigazgatási bizottság közelebb tartott gyüléséről, melyben a tordai unitarius közép tanodának egy 6 osztályos polgári iskolával leendő összekötésére vonatkozólag — a többek között — ez áll: Ugyanis: a kolozsvári unitarius egyházi tanács és az állam képviselője Moldován tanfelügyelő között az emlitett gymnasiumra vonatkozólag annak egy 6 osztályu polgári oskolává történt átalakitása tárgyában kötött szerződés tanfelügyelő által a közigazgatási bizottság elé terjesztetett.

Az igazság érdekében és a netaláni félreértések kikerülése végett megjegyzem, hogy Moldován Gergely királyi tanfelügyelő ur az unitarius középtanodának egy 6 osztályu polgári iskolával leendő összekötése tárgyában nem egy már megkötött szerződést, hanem az eddig folytatott tárgyalások alapján egy szerződési ajánlatot terjesztett a közigazgatási bizottsági gyülés elé elfogadás végett; a mely még csak ezután fog közöltetni az unitariusok mltsgs. e. h. ig. tanácsával, s elfogadás esetén megerősités végett felterjesztetik a vallás- és közoktügyi miniszteriumhoz.

Midőn e fennebbi soroknak becses lapjában való közlését tisztelettel kérem, maradok a

Tekintetes szerkesztő urnak

Torda 1878. márcz. 16-án.

alázatos szolgája

Pálfi Károly,

igazgató tanár.

IRODALOM és MÜVÉSZET.

(Szinügy.)

Brassó — márcz 15.

Sztupa Andor szintársulata pár nap előtt Maros-Vásárhelyről városunba érkezett. Jó hirek előzték meg a társulatot s meg is győződtünk, a menynyiben egy-két előadás mérvadó lehet, hogy jó hirét igazolta. — Eddig a „Bajusz“ Sziglegeti pájadijt nyert jeles vigjátéka került szinre, a főbb szerepekben Sztupáné, Szatmári és Sztupával, összevágó s minden tekintetben sikerült előadásban. — Továbbá szinrekerült a „Falu roszsza“ Tóth Edétől, a czimszerepben Komáromisza Heténnyi Antónia élénk játéka s kedvel. Heténnyi Antónia élénk játéka s kedvelt népdalaival Finom Rózsi szerepében egészen megnyerte a közönség tetszését. A bakter szerepében pedig Szathmári kitünő alakitásával mulattatott.

Több jó erővel rendelkezik a társulat s az összhang az előadásban kitünő. Hanem egy tanácsot adok. Igyekezzék a társulat oly darabokat adni elő, melyeket a közönség nézni szeret. Ezért a játékrend összeállitásában tapintatosan járjon el is az illetékes körök véleményét a szinmütajok s darabok megválasztásában ne veszitse szem elől. Egyébiránt a közönség maga is elég világosan nyilatkozott; egybevetve azon fogadást, melyben a „Csapodár“-t, Sardon kitünő vigjátékát és „Fiamminá“ét Uchard Mario szinjátékát részesitette. Mert mig az első a darab kitünősége és a magasabb müigényeket és kielégitő előadás által a közönség osztatlan tetszését határozottan megnyerte, „Fiammina“ csaknem hidegen hagyta a közönséget. És pedig nem a szereplőkben rejlett az ok: mert a főbb szereplők s köztük a czimszerepben Sztupáné, átérzett s gondosan tanulmányozott alakitása kifogástalan volt; hanem magában a darabban. Mert „Fiamminá“-ban a drámai cselekvény fejlődése egy-két középszerü motivumon kivül nem áll a szinpadi követelmények magaslatán, s maga a tárgy is inkább egy regénybe mint szinműbe való.

Jelezte az igazgató szini jelentésében, hogy szintársulata egyszersmind operettel is van szervezve; de még eddig semmi előkészületet se tapasztaltunk, hogy operettet is adna elő. Egyébiránt közönségünk megelégszik szinművekkel is, csakhogy az eddig tapasztalt jó előadásban kerüljenek szinre és gondoskodjék a társulat jó repertoirrol

— *E.* —

Felhivás.

A kolozsvári iparos ifjak önképző és betegsegélyző egyletének igazgató választmánya, tisztelettel hivja fel városunk munkaadó iparosait, miként sziveskedjenek hatáskörükben odahatni, s munkásaik és tanonczaiknak módot nyujtani arra, hogy az itt alább emlitett kiállitásban városunkból se hiányozhassék az iparos ifjuság részvétele.

Ez ügyben minden felvilágositást s annak idején az elszállitás eszközlését választmányunk intézi.

A b.-csabai munkakiállitás szabályzata.

a) A b.-csabai iparos ifjak önképző és segélyző egylete B.-Csabán 1878. évi junius hó 9., 10. és 11-ik napjain az iparos ifjak országos vándorgyülésével kapcsolatban segéd és tanoncz munkakiállitást rendez, melynek keretébe a női kézimunkát és házi-ipart is felveszi; mely alkalommal önálló iparosok müvei is kiállithatók, ez utóbbiak azonban nem versenyeznek.

b) A munkakiállitás Csaba város védnöksége, a helybeli közbirtokosság, továbbá a kaszinó, polgári kör, kereskedelmi csarnok, békésmegyei gazdasági egyesület s ipartársulatok pártfogása alatt áll.

c) A kiállitandó tárgyak 6 osztályba soroztatnak és pedig.

I. Osztály: A faipar minden néven nevezendő termékei.

II. Osztály: A fonó, szövet, bőr és ruházati iparczikkek.

III. Osztály: A kő, ércz és lemez tárgyak.

IV. Osztály: Az iparos segédek és tanonczok festő, rajz és irásbeli munkálatai.

V. Osztaly: A sütő, czukrász, fodrász, szappanos, s eddig elő nem sorolt iparczikkek.

VI. Osztály: Végül a házi ipar termékei, női kézi munkák, s élelmi czikkek.

d) A bejelentés határideje 1878. évi május 15-ike. A bejelentés e határidőig a végrehajtó bizottság elnökénél eszközlendő, hová a tárgyak is jun. hó 1-ig beküldendők.

A beküldött tárgyaknak szállitási költségeit a csabai vasut- és posta-állomásig a kiállitók fedezik, az azontul felmerülő költségek a rendező egylet terhére esnek.

e) A biráló bizottság felerészben a vándorgyülésre érkezendő szakértőkből, másik fele a helybeli érdekeltség közül fog választatni. Elvül kimondatik, hogy a segédek, ugy a tanonczok kiállitási tárgyai és házi ipar termékei külön-külön szempontból biráltatnak meg.

f) A kiállitásra elfogadott munkák és czikkek készitői birálat és érdem szerint arany, ezüst, vagy egyszerü kitüntetési, illetve dicsérő oklevéllel, a két első-osztályu oklevelet nyertek közül még különösen kiváló munkák vagy czikkek arany okmány mellett arany pénz, ezüst okmány mellett ezüst pénzzel is kitüntettetnek.

g) A kiállitási bemeneti dij 20 kr, gyermekek és tanonczok részére 10 kr, a kiállitók részére egy, nevükre szóló s másra át nem ruházható szabadjegy állittatik ki. A kiállitás egész tartamára is adatnak jegyek 1 frtjával.

h) Minden kiállitandó tárgyra a kiállitó s munkaadójának neve, lakása, valamint a tárgy értéke s esetleg eladási ára nagy betükkel kiirandó.

i) A kiállitandó tárgyak elhelyezésére szolgáló területért bizonyos dij jár és pedig egy □ méternyi terület után 20 kr, a félméter terület után 10 kr, a félméternél kisebb terület után is 10 kr fizetendő.

j) Minden eladásra jelzett kiállitott tárgy, a reá irt érték szerint a végrehajtó bizottságnál megvehető.

k) A kiállitás tartama jun. 9., 10., 11. napjai. A megnyitás junius 9-én 11 órakor történik. A kiállitás ezentul reggel 8 órától d. u. 6 óráig lesz nyitva. A kiállitás végleges bezárása után megmaradt tárgyak, melyek elviteléről f. é. jun. 20-ig intézkedés nem történik, a végrehajtó bizottság rendelkezése alá bocsátottaknak tekintetnek.

l) A kiállitás tiszta jövedelme a b. csabai iparos ifjak önképző és segélyző egylete javára fordittatik.

Kelt B.-Csabán, a 35-ös nagybizottság 1878. évi febr. 28-án tartott üléséből

Szemián Sámuel, elnök. *Fábri Károly.* jegyző.

Nyilvános számadás

Márczius 15-én megtartott nemzeti ünnepélyen a Petőfi-szobor javára önkéntes adakozás alapján fizettek:

Özv. gr. Teleki Miksáné 10 frt, Tisza Lászlóné 5 frt, Lakatos Ottó minorita főnök 5 frt, Hegedüs István családja és Iudali nővérek 4 frt, br. Bornemissza Ignáczné 3 frt, Hábel János és családja 3 frt, Lővey Klára és Takács Mária 3 frt.

Két forintot fizettek: gróf Eszterházy Kálmán, gróf Teleki Sándor, Gyarmathy Miklós, Simon Elek polgármester. Thoroczkay Miklós, dr. Hintz György, Ferenczy Miklós, Cseh Margit és Mariska, Molnár, Popini Nándor, Valaki, Dávid Antalné (1 frt 50 kr.)

Egy forintot fizettek: Sámi László, Szabó Károly egyetemi tanár, dr. Jeney Viktor e. tr. Szász Béla e. tr. K. Papp Miklósné, Deáky Albertné, Hory Béláné, Török Istvánné, gr. Vass Albert, K. Papp Miklós, Z. Kiss Elek, dr. Kis Mór, dr. Schilling Lajos, Gergely Sámuel tr. Szász Domokos, Bányai Vitális, Demjén Imre, Szepessy Lajos, Czóbel Albert, Széky Miklós, Stöger Béla, Valaki, Ditrói Mór, Sárkány Ferencz, Olasz Károly, Rucska János, Staibl Jenő, N. N. Sandi József, Récsi Póli, Imre Lajos, ifj. Magyari Mihály. Tamásy János, Szentpéteri Pál, Orbán Józsefné, Hantz Károly, Geréb Márton, Farkas Albert, Vinczéné, Rignát József, Horvát (épitész), Demeter Sándor, Dán Lajos, Bak Lajos, Debreczeni József tr, Valaki, Minorich Károly főkapitány, Ferenczi Zoltán, Végh Emilia, Juhó Ferencz, Szabó Gyula, Losonczy Károly, Nagy István, Becsák János, Réthi József, Bágya Kálmán, Váradi Károly tanár,, Ungár (Németországból), Farnos Elek, Csiki Mihály, Mihálisi Mimi, Mózsa György, Matucsek József, Lakatos Lajos, Strasszer Samu, Incze, Derzsi Ferencz (tallér), Ferenczi Mari, Maisner Ilka, Maisner Mari, Káltai Lajos, Demeter S. Valaki.

Rozinyákné 70 kr, Matucsek Józsefné 60 kr, Feitinger 60 kr.

Ötven krajczárt fizettek: Szász Gerő, Balla Lászlóné, Olasz Gyula, id. Lőrinczíné, Csernátoni Gyula, Göldner N., Tulogdi Samu, Bálint József, Szombathelyi Béla, Láposi Lajos, ifj. Lőrinczíné, Schweizer, Dániel György, Kvilla Péterné, Szabó Ádám, Bálint József, Kenderessy Ernő jh. Bedőházi; Szentgyörgyi István 40 kr, Szecsák Ferenczné, Polcz Albert, dr. Kis Dávid, Markovics Antal 40 kr, Beddi Istvánné 40 kr, Barabás Károly 30 kr, Karvázy Árpád 30 kr, Szacsvai Imre 40 kr, Grün Leopold 30 kr, Krasznai Mihály 30 kr, Haray Viktor 20 kr, Barátosi Gyuláné 20 kr, Németh István 20 kr, Máthé György 20 kr, Nagy Sándor 20 kr, Than Albert 20 kr, Farkas Lajos 20 kr, Weiss Miksa 20 kr, Heller Lipót 20 kr, Kis József 20 kr, Komáromi József 20 kr, Matskásy Lajos 20 kr, Bajai Albert 20 kr, N. N. 10 kr, Ürmösi Sándor 10 kr, Páska Zoltán 10 kr, Kovács Ábrahám 10 kr.

Ismeretlenektől befolyt 73 frt 40 kr.

Bevétel összege 229 frt 40 kr.

Kiadás:

Nyomtatványokért K. Papp Miklós urnak 21 frt 30 kr, Orbán Józsefnek a városi vigadó fütése és tisztitásáért 12 frt, a Petőfi-szobor felvitele és visszaszállitása 4 frt 10 kr, szolgálati dijak a terem berendezéséért 3 frt, lepel a szoborra 8 frt 05 kr, Duchony kárpitosnak a terem feldiszitéséért 8 frt, hordárnak 1 frt 50 kr, ajtón állónak 1 frt.

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.

Kiadás összege 58 frt 95 kr.

Tiszta jövedelem 170 frt 55 kr.

A rendező bizottság hazafias köszönetét nyilvánitja: D. Boér Emma asszonynak, Sámi László, gr. Teleki Sándor, E. Kovács Gyula; Böm József uraknak, a Dalkör és Polgári dalegyesületeknek a nemzeti ünnepélyen való szives közreműködésökért.

Továbbá köszönetet mond: Lorencz Ferencz szobrász, Orbán József, Kvila Péter uraknak; ugy Salamon János és Pongrácz Lajos népzenészeknek önzetlen fáradozásukért.

Kolozsvártt, 1878. mart. 17.

Deáki Albert, elnök. *Czakó József*, jegyző.

NAPI HIREK.

Kolozsvár, 1878. márczius 18.

— **Ő felsége** Bábolna-község szükölködő lakosainak kétszáz forint segélyt adott.

— **A városi** közegészségügyi bizottság szombaton (márt. 16.) d. u. 4 órakkor ülést tartott, melyen a tagok szokatlanul nagyszámmal — 21-en — voltak jelen. Az ülésben sok érdekes tárgy került tanácskozás alá, melyek közül fölemlitjük mint fontosabbakat a következőket: Bakonyi elnök felolvassa jelentését a bizottság mult évi működéséről, mely jelentésből meggyőződhetet a bizottság arról, hogy a mult évben... többet is tehetett volna. Felolvastatott ezután egy bizottsági tag irásban beadott inditványa, az épitendő közvágóhid tárgyában. Az inditvány — mellőzve itt az indokolást — igy hangzik: „Kolozsvár város közegészségügyi bizottsága a város területén egy közvágóhid épitését s a jelenlegi, a közegészségre felette károsan ható vágószinek bezárását elodázhatlanul szükségesnek nyilvánitja.“ „A bizottság ezen határozatát, a képviselő-bizottságnak egy átiraban haladéktalanul és közvetlenül tudomására hozza, kérve annak tekintetbe vételét.“ „A bizottság elvárja a communitásban szavazattal biró minden tagjától, hogy a közvágóhid épitésében határozó közelebbi képviseleti ülésben, ezen, a közegészség javára nagy befolyással levő intézmény létrehozását szavazatukkal előmozditsák.“ Gámán Zs. fölszólalása után, ki ez ügyet sokkal fontosabbnak tartja, mintsem az még vitatárgyává is tétessék, az inditvány egyhangulag elfogadtatott. E határozat szerint tehát ezen szakbizottság is elodázhatlanul szükségesnek tartja közegészségi tekintetekből a közvágóhid felépitését, s igy kivánosian várjuk, hogy a communitásban egy consortium, vagy pedig a közérdek fog győzni? Megemlitjük itt mellékesen, hogy a bizottság egy rágalmazó tagja, szomszédjának azt sugta, hogy bár a communitás minden értelmes és a közérdeket szemelőtt tartó tagja óhajtja ugyan a közvágóhid felépitését, de a megkivántató absolut többség csak ugylesz összehozható, ha az e tárgyban határozó gyülésben, valamely tisztviselő választás is fel lesz véve a tárgysorosatban. A megjegyzés jellemző. Vajha az illető rosszul ösmerné képviselőinket! Szőcs kérdi az elnököt, hogy a bizottság azon korábbi határozatai, miszerint a ragályozás elkerülése végett eltiltandó lenne a ragályos betegeknek a bérkocsikban való szállitása; a gyermekek temetésére a bérkocsik használata; s végül a gyermekhulláknak a templomba beszentelés végetti bevitele mily elintézést nyert? Bakonyi elnök válaszolja, hogy e határozatok a mult deczemberi ülésen hozattak, minthogy pedig a bizottság azóta ülést nem tartott, a jegyzőkönyvet nem lehetett hitelesiteni, s igy a határozat sem volt kiadható. Bizottság tekintetbe véve azt, hogy ily körülmények között a legfontosabb, s éppen ezért legsürgősebb határozatai a kellő időben nem láttatnak el, határozza el, hogy jövőre az elnök az ülés kezdetén mindig két taget jelöl ki a jegyzőkönyv hitelesitésére, hogy igy lehetséges legyen a határozatokat az ülés után azonnal kiadni. A jelen ülésben elfogadott sürgős inditvány azonnali ellátására elnököt és jegyzőt felkéri. Tanács átteszi Bányai L. Károly helybeli kereskedő kérelmét véleményadás végett, melyben nevezett, a városon egy hatodik gyógyszertár felállitására engedélyt kér. A kérlem mellékleteivel tanulmányozás és véleményezés végett kiadatik egy öttagu bizottságnak. Más tárgy nem lévén, elnök az ülést bezárja.

— **A szinházban** a hét érdekességei ezek lesznek: Holnap két uj franczia vigjáték: „Most jött Japánból“ és „A gyertyatartók“ ez utóbbit Gámán Zsigmond forditotta. Szerdán b. Kemény Endrének mint szerzőnek jelenlétében „A tenger fiait“ ismétlik. Szombaton E. Kovács Gyuláné jutalomjátékául „III. Richard ifjusága“ adatik Schaksperetől magyar szinpadon Kolozsvártt kerül először szinre. E. K. Gy. scenirozta. Előre is felhivjuk ez érdekes előádásra a közönség figyelmét.

— **Szentgyörgyi Istvánnak**, szinházunk e tehetséges tagjának jutalomjátékául márczius 27-én „Jean Claude,“ Bouchany régi romanticus drámája kerül szinre. „Jean Claude“ egy évtizeddel ezelőtt kedvelt repertoir-darabja volt a kolozsvári szinháznak s a czimszerep egyik legkitünőbb szerepe Gyulay Ferencznek, a kolozsvári szinház akkori nagytehetségü tagjának. Szentgyörgyi annyira kedvencze közönségünknek, hogy bizonyára jutalomjátéka alkalmával sem fogja megtagadni tőle elismerése jeleit.

— **„Mózes“** Váradi Antal szép drámai költeménye szombaton (márczius 16) került előadásra harmadszor a kolozsvári szinpadon. Nagyné jutalomjátékául. A közönség mindamellett hagy bérlet volt, csak félig töltötte meg a szinházat. Az előadás igen jó volt s a több szereplőket sokat tapsolták. E. Kovács Gyula Mózese ezuttal is megkapó, valóban profétai alak volt, mi egyesülve hévteljes játékával, való érzelmü páthoszával és a szerep szép költői nyelvezetével: igazán müvészivé tette mai egész alakitását. A jutalmazott hasonlókép gondosan játszott s játékában szokszor a szenvedély igaz hangja a kifejezés igazságával párosult. A többi szereplők közül Boér Emmát (Roéna, legya) Ditróinét (Aser), E. Kovács Gyulánét (Noémi), Szengyörgyit (Chebron Amosis) és Krasznait (Manetho, Hórus főpapja) teljes dicsérettel kell felemlitenünk.

— **Szinházi választmányunk** mult szombati ülésében ez intézet egy nagyon régen és nyomasztólag érzett szükségének elháritásáról gondoskodott, a midőn elhatározá, hogy a telek hátuljában jelenleg létező roskatag szinek helyébe, egy terjedelmes és czélszerü berendezésű épületet emeltet ruhatárnak, diszlettárnak, asztalos és szabó műhelynek, az emelet egész terjedelmében pedig festő teremnek. A tervrajzokat, 3 különböző nézetben és költségvetéssel, s czél iránti ügybuzgalomból dijtalanul, Dobjeczki Sándor vasuti mérnök ur készité s a választmány köszönettel togván a mérnök ur eddigi szivességét, fölkérte az elfogadott terv részletes költségvetésének kidolgozására, hogy aztán a kivitel nyilvános árverezés utján foganasitható legyen. E rég érzett szükség e kipótolása a legértékesebb befektetés, melyet a választmány ez időszerint tehetett.

— **Nagyváradtól Kolozsvárig.** E czim alatt a „Nagyvárad“-ban E. Mikes Róza utirajzot közöl, melyből érdemesnek tartjuk a közlésre a következőket: „Restelve bár, de mégis nagy titokban megsugom, hogy most először vagyok Kolozsvártt, holott már évek óta vágytam e gyönyörü vidékéről hires város látása után, melynek t. i. a vidéknek szépsége felülhaladta képzelmemet. A mint — megérkezésem után — kedves ismerősömmel, ki az indóházhoz elém jött, behajtattunk a városba, meg voltam lepetve, és az első pillanat benyomása alatt, kedvem lett volna rágalmazási pert inditani azok ellen, kik azt állitottak, vagy állitani merészlik, miszerint Nagyvárad felette áll Kolozsvárnak. Én az ellenkezőt állitom, mindannak daczára, hogy Nagyváradon születtem, (mert hiszen azt tartják, hogy a születési hely elfogulttá szokta tenni az embert.) Engem nem tesz azzá. A mi legelőször is lebilincselte és megragadta figyelmemet, ez utczákon nyüzsgő üde, eleven élet volt, és az, hogy csupa egészséges, rózsásarczu alakokat pillanték meg, kik mintegy vidámságot lehelnek a városra, ellentétül a mi halványarczu, élettelen — „ne bánts virág“-okhoz hasonló alakjainkkal. Már maga az első kellémes tapasztalat elég volt arra nézve, hogy rózsás szemüvegen nézzem e várost, melyet egy nyájas kertnek képzelék, hol mozgó virágok lengnek ide-oda. De rózsás szemüveg nélkül is kedvesebb képet nyujt, mint a mi városunk, és kétségkivül sokkal nagyvárosiasabb kinézése van, mit a sok palotának és emeletes háznak, no meg, hogy csak egyet emlitsek: gyönyörü szinházának köszönhet, mely maga elég arra, hogy háttérbe szoritson minket. Továbbá van gyönyörü rendezett sétánya — olyan kies hely, mint nálunk a Rhédey kert — s a melyet igénybe is vesz a kolozsvári közönség, nem ugy, mint mi az egyetlen sétatérrel tesszük, a melylyel rendelkezhetnénk. E sétatérről gyönyörü kilátás nyilik a hegyoldalban épült házsorokra, melyeknek látása Budapestre varázsolja az ember képzelmét, És ami — fájdalom — nem válik előnyünkre, társadalmi tekintetben is mintha felettünk állanának: egészséges, üde életkedv működik itt; valódi romlatlan szellem. A templomok — ebben is a mi ellentétünket képezik — ünnepnapon telve vannak rang- és korkülönbség nélkül istenfélő, áhitatos hivekkel. Szóval, lelket- és szemet gyönyörködtető öszhang az, mi rövid ittléte alatt lebüvöli az utazót. Még valamit. Feltünt előttem egy pár urhölgy rendkivüli fényüzése, kikkel találkozám. Kilétük után tudakozódtam. — N. N. ügyvéd, K. K. orvos családja, T. T. kereskedő neje stb. — lőn a válasz. Megvoltam lepetve. Azt hittem, valamely főrangu, gazdag család neveit fogom hallani. Ah — mondá ismerősöm — ne higyje hogy itt a mágnásosztály a fényüzés által tünik ki. Látja p. o. ott azt az egyszerü, fekete ruhába öltözött hölgyet, azzal a barnaruhás fiatal leányával. — Hisz nálunk bármily polgár neje is nagyobb fényüzést fejt ki — mondám. Mint láthatja, itt is ugy van az. Mig a közép-osztály hölgyek selyem és bársony alatt görnyedve büszkén lépdelnek. (Bizony igaz. Szerk.) addig a nemesizlésü arisztokrata hölgyek egyszerüségükkel képeznek szép ellentétet.“ Erdélyi Mikes Róza.

— **A nem rég szóbajött philharmoniai** hangversenyek, ugy látszik már is szép reményekkel biztathatnak a jövőre nézve. A vállalatnak élén nem csak hogy oly férfiak állanak mint gr. Eszterházy Kálmán, ki a közügy iránti, odaadással egyik legerősebb oszlopa kolozsvári társas életünknek. Jákobi, e fáradhatlan, s igazi inspirátioju karnagy: de ugy látszik, hogy a működők részéről is igazi ügybuzgalom van fejlődőben, a mennyiben, a tegnap a szinházban tartott első, próbán, igazán örvendetesen nagyszámmal jelentek meg. Az előlegesen bemutatott darab Schubert classicus 12-dik (c dur) simfoniája volt, e minden izében költői idyal. Nehány nap mulva aláirások fognak kibocsáttatni a részvényeseknek leni szándékozók számára. Előadások mint halljuk mindig vasárnap délután a szinházban történendnek. Előre is felhivjuk a t. közönség figyelmét e pártolást, érdemlő kezdeményezésre.

— **Schilling Lajos**, a kolozsvári egyetem egyik legtehetségesb volt hallgatója, szombaton állotta ki a bölcsészet-tudori szigorlatot kitünő sikerrel: summo cum laude. Üdvözöljük az új és fiatal doctor philosophiaet.

— **Van szerencsém** a t. cz. község tudomására hozni, hogy a „Kolozsvári Dalkör“ ez évi 1-ső rendes Dalestélyét f. évi apr. hó 7-én, vasárnap, a városi vigadóban fogja megtartani. Kolozsvártt 1878 év márcz. hó 18-án *Pap Sándor* titkár.

— **A kolozsvári „Polgári dalegylet“** ez idei első rendes dalestélyét f. évi aprilis hó 6-án tartja meg a városi redout helyiségében. Az ig. választmány megbizásából Szilágyi Lajos, jegyző.

— **Apai bubánatból** egy csizmadia mester a mult héten a Szamosba ölte magát. Midőn hulláját föltalálták, minden mentési kisérlet késő volt már. A szerencsétlen nemrég vesztette el egy gyermekét: egy felnőtt fiut, s ennek halála miatti búbánat vitte öngyilkosságra a sajnálatraméltó atyát.

— **Halálozás.** Özvegy alsó zaturcsai Zathureczky Istvánné tasnádi Nagy Juliánna, élte 79-ik, és özvegységének 8-ik évében végelgyengülés következtében folyó évi márczius hó 12-én d. u. 5 órakor Baróthon megszünt élni Béke lengjen porai felett!

— **Márczius 15-dikét** kegyelettel ülték meg Budapesten is. Mint rendesen, az idén is kivonult az egyefemi ifjuság a temetőbe, hogy fölkeresse és megkoszoruzza Forinyák Géza, az 1848—9-iki vértanuk, Sárosy Gyula és Batthány Lajos gróf sirját.

— **Sámi Lajos**, hátramaradt ötödféléves leánykáját temették el tegnapelőtt Budapesten. Az elhunytnak és gyászba borult özvegyének harmadik gyermeke volt az; alig egy éve néhány nap alatt a diphteritis elragadta a két elsőt, s az atya halála után csakhamar ez öldöklő szörnynek áldozata lett a harmadik is. Rövid idő alatt három gyermekét és férjét vesztő el a boldogtalan asszony, ki most teljesen egyedül maradt a világon. Az elhunytnak jó barátja és távoli rokona K. Tóth Kálmán, mint az „Ellenőr“ hallja, magával viszi családjához az elhagyatott fiatal özvegyet.

— **A Barabás-tárlat** csütörtökön nyilt meg Budapesten, a sugáruti mücsarnokban. Ez a kiállitás nemcsak azért érdekes, mert veterán müvészünk félszázados működését tükrözi vissza hanem azért is, mivel a legérdekesebb kép gyüjtemények egyike. A harminczas és negyvenes évek államferfiai, irói, müvészei, az abszolutizmus vitézei, a hatvanas évek szereplői együtt vannak. A müvész első munkája 1824-ből való.

— **Több mint egy millió** naptár jelenik meg évenkint Budapesten. Maga a Bucsánszky-czég a jelen évre 330 ezer darab naptár fejében 19.800 frt bélyegilletéket fizetett a kincstárnak.

— **Éhenhalt fővárosi háziur.** Trost Mátyás, budai 55 éves I. k. sziklau. 320 sz. a. ház tulajdonosa szombaton meghalt s hullája kórházba szállittatott. Az orvosi szemle szerint halála éhség által következett be, mivel már több nap óta mitsem evett. Trost Mátyás neje Leonora férje hullájával sulyos beteg állapotban egyszerre szállittatott a kórházba, mert az éhhalál ezt is fenyegeté, Eddig nem volt megtudható, hogy a szerencsétlen házaspár a halál ezen legborzasztóbb nemét önkényt választotta-e, vagy hogy arra a szükség kényszerité-e őket, mert házukban butornak, ágybelinek vagy más valamely ingóságnak nyoma sem volt. A ház pedig ugyszólván mi értékkel sem bir.

— A **„Századok“** 1878-ik évi folyamának III füzete megjelent, a következő tartalommal: Martinovics és társainak összeesküvése, III. irta Fraknoi Vilmos. Miilenarium, vagyis a magyar államiságnak ezeréves fordulójára, III. irta Botka Tivadar. Tököly Sebestyén megszerzi Késmárkot. III. irta Károlyi Árpád. Történelmi irodalom, Tárcza stb.

— **Bécsi** táviratok szerint az egész közös hadsereg és a két honvédség mozgósitása esetén a háboru költségei az első hónapban 130 milliót, később pedig minden nap egy millió kétszázezer frtot tennének.

— **A bécsi** tőzsdén elterjedt hirt Bismarck hg sulyos megbetegedéséről teljesen megczáfolják.

— **A pápa** nagy barátja a testi mozgásnak, s e végből levelet irt a királynak, melyben tudatja, hogy szándéka ezentul naponkint a városban sétálgatni, mivel nem akarja egéssége árán a fogoly szerepét játszani.

— **Az egész szerkesztőség bezárva.** A „Berliner Freie Presse“ czimü social demokrata lap valamennyi munkatársa sajtó vétség miatt le van tartóztatva. Most a szerkesztő maga is hűvösre került. Nem irigyeljük a porosz sajtószabadságot.

— **A jezsuiták nem apadnak.** Mig a tanitó rendek tagjainak száma napról-napra apadóban van, addig a jezsuiták száma nő. 1877-ben a Jézus nevét viselő társaságnak 225-tel volt több tagja, mint az előző évben. Az összes száma a jezsuitáknak: 9771.

— **Battenberg Sándor herczeget** a Hessen-Dermstadti herczegnek és Hartke Julia lengyel grófnőnek fiát akarják Pétervártt a bolgár trónra ültetni. A kandidatus a mostani hadjáratot az orosz hadseregben végig küzdötte s állitólag nagy vitézséggel verekedett. Az ifju egyébként csak arról ismeretes, hogy az apjának a fia. Apja osztálytábornok volt az osztrák hadseregben, ezután orosz szolgálatba lépett, majd Darmstadtban szinházi főintendáns volt. A kandidátus fia egy olyan férfiunak, ki az osztrák-magyar uralkodó ismeretségével dicsekedhetik; az orosz császárnak unoka-öcscse, nemzetiségére nézve pedig német, s sógorságban áll az angol királynővel is, ennél többet már csakugyan nem lehet egy herczegtől követelni.

CSARNOK.

A párisi divat.

A világkiállitás látogatóit mulatságos látványnyal kecsegtették; azzal, hogy a párisi lakosság szebbik fele ugy fog kinézni, mint egy tánczkar; kerek formáju bibornok kalapot és felette rövid ruhákat visel, melyek a kivágáson és az ujjakon arany czafranggal lesznek szegélyezve. Az álarczos bálokon, sőt a boulevardokon is gyakran lehetett látni e czafrangos ruhákat. Hanem ez a ballet-divat lejarta magát és a jó izlés visszahelyeztetett jogaiba. A rövid ruhákat már egyáltalában nem kedvelik, legfeljebb a ras-terrenek, tehát a közönséges kerek ruhának kegyelmeznek, hanem általánosan a robe princesse van elfogadva számtalan változataiban, övvel vagy a nélkül. A szabónők alig győzik az eddigi ruhákat tunikával és övvel, gazdagon szegélyzett princesse ruhákká átalakitani. Hanem kellemetlenné teszik az uj divatot az elenyészhetlen uszályok, melyeket összefogni sok bajjal jár. Most evégből uj találmányt alkalmaznak, a csiptetők helyett selyem-zsinoron egy fodor alá rejtve keresztszalagot alkalmaznak, mely összefogja az uszályt, ugy hogy a nő kis ujjával tarthatja. Sok nő igy tánczolt is, hanem a szegény tánczosok nem igen voltak az uj találmánnyal megelégedve. mert a patyolat, selyem, csipkék és szalagok egész felhője burkolta be őket. — IX. Pius halála miatt az előkelő hotelekben egész husvétig tart a félgyász és a táncz helyét komoly társasjátékok foglalják el. Hanem ez a félgyász is nagy tért enged a leleményes kaczérságnak. És aki látta az ezüsthimzéses fehér fátyolruhákat, a fehér szövetek és piperék müvészi combinatióit, a csipkékkel és himzésssel ékitett fekete gyászruhákat, nem igen fog szánakozni a vatikán gyászoló leányain. A közgyász elmultával az elyseében, a miniszterek és financzbárók estélyein a fehér és fekete toilettek tulnyomóak voltak. Mac-Mahonné mult hétfőn fehér atlaszruhát viselt, czafrangokkal, szövetuszályt, hajában gyémántokat és fehér tollat. Isabella spanyol királyné szintén fehér atlaszruhát, Decazes herczegnő aranynyal átszőtt fehér selyemruhát viselt; a mellett kedvelt szinek voltak a rose thé, myosotis, faon, menuphar, arany és a biborszin vieux point-tel. Feltünt, hogy a fiatal nők és leányok csak saját hajukat viselték: simára fésülve, vagy nagy hullámokban egyszerü csomóval a nyakcsigolyán, vagy fürtökben à la Ninon. A kezdet megvan és remélhető, hogy e jó szokás végleg meg fogja hóditani a nő világot. Ez idő szerint sokat beszélnek Rothschild Hannah kisasszony kelengyéjéről, mely tizenöt ruhából és sok hozzávalóból áll. Leginkább szembetünik egy robe directoire vieil or satinból, aztán a nagy redingote vieilor szinü himezett selyemből sötétkék és fehér sávokkal, telehintve kis rózsákkal; a nagy zsebek tallérnagyságu gombokkal vannak szegélyezve, melyek selyemhimzéssel aranyalapon fantasticus piperéket ábrázolnak. — Azután feltünt egy hosszu pávaszinü selyempolonaise, mohazöld bársonysávval, egy pávaszinü kabát, mely nefelejtsekkel behintett, mohzöld h'mszövettel van szegélyezve; ugyanily szövetből van az uszály, a füző hátulsó része mohszin bársony és a derék szövetből. Az általvetők közt feltünt egy fekete genuai bársony köpeny öt nyusztprém-, sávval. — A mi a legközelebbi idény kelméit illeti, ezek a következők: szélessávos selyemszövetek: sötétzöld és aranyszin, crevette (sárgás rózsa), gránátvörös sötétkék és narancs; az egyszinü failleből, az u. n. toiles de laine, sávos linonok, számos keleti selyem kelme: indiai sarah, chinai kai-ka, tsusilk és wampoa, kukuku, yang-take. A német lapok emlitést tettek a drap-plume-ről (pelyhes kelme) is; ez abból áll, hogy pehelyrostokat, miután tisztitották és festették, könnyü szövetre varrnak, ugy hogy az hosszu szőrü vastag prémnek néz ki. A négyszögméter ára 100 frank sötét pelyhekért, 120 frank világosakért, a miből kitetszik, hogy a drap-plume csak nagy toilettekhez garniturának használható.

NEMZETI SZINHÁZ.

Bérlet 162-ik szám.

Kolozsvártt, kedd, mártius 19-én 1878.

A cremonai hegedüs.

Dramolette. 1 felv. Irta Coppe Ferencz.

SZEMÉLYEK:

Ferrari Taddeo — — — — Szentgyörgyi.
Filippo — — — — — — Szacsvay.
Sandro — — — — — — Krasznai.
Gianina — — — — — — Ditróiné E. M.

Történik Cremonában 1750.

Ezt követi:

ELŐSZÖR

Most jött Japánból.

Vigjáték 1 felv. Irták Delacour és Erny, forditotta Náday Ferencz.

SZEMÉLYEK:

Miron — — — — — — Szombathelyi.
De Lorge — — — — — — Krasznai.
Luiza — — — — — — Boér Emma.
Pauline — — — — — — Boér Hermin.
Brignet inas — — — — — Ajtai.

Történethely Enghiuen. Idő jelenkor.

Záradékul:

először

A gyertyatartók.

Vigjáték 1 felv. Irták Grange és Bernard, forditotta Gámán Zsigmond.

SZEMÉLYEK:

De Lussan Pac — — — — E. Kovács Gyula.
Chambillard — — — — — Krasznai.
Szolga — — — — — — Török K.
Bertha — — — — — — Boér Hermin.

Kezdete pontban 7 órakor.

A „KELET“ magán táviratai.

Feladatott **Budapesten** marcz. 18. 10 ó. 40 p. d. e.
Érkezett Kolozsvárra marcz. 18. 10 ó. 50 p. d e.

A képviselőház a provisoriumról szóló törvényjavaslat után a budgetet tárgyalja.

A conferenczia határozatai egyhanguság esetén kötelezők.

A békeföltételek Pétervártt ratifikáltattak, közlésüket Bécsbe Urusoff által keddre várják.

Gorcsakoff 28-án megy Berlinbe az előkonferentiára. Angolország a párisi egyezmény megszünte után a Dardanellák ügyében nem helyesli a statusquot, mit Oroszország elfogad; a francziák véleménye szerint, uj intézkedések létesitendők.

Oroszországban miliczia alakitásán fáradoznak.

Felelős szerkesztő és kiadó-tulajdonos:
Békésy Károly.

II.

Egy olcsó gyógyszer.

Mindenki tudja, hogy milyen makacsok szoktak lenni a meghülések, tüdőhurut és ehez hasonló bajok, mily sok időt vesz igénybe azok orvoslása, és mily nagy adag gyógyszer, tizánok és syrup alakban használtatik fel gyógyitásukhoz. Ezenkivül ismeretes az is mindenki előtt, hogy egy elhanyagolt meghülés mily tüdőbetegségeket von maga utáu, ha nem fejlődik is sorvadássá.

Több kisérlet bebizonyitá azt, hogy a norvégiai kátrány tiszta állapotban és kellőleg eléállitva csodálatraméltó gyógyerőt tartalmaz a fent emlitett betegségekben. Eredeti alakjában a kátrányt kellemetlen ize és ragadós volta miatt nem lehet bevenni, Guyot párisi gyógyszerész tehát azon gondolatra jött, hogy az apró, kupalaku vékony kocsonyanemü boritéku pilula nagyságu tokocskákba rejtse. Semmi sem vehető igy könnyebben be azon készitménynél, mely könnyen felolvadván, a kátránynak legnagyobb gyorsasággal hatást enged.

A Guyot-féle két vagy három tokocskának minden étkezésnél való használata azonnal könnyebbülést szerez, és legtöbb esetben elégséges, hogy a legrövidebb idő alatt gyógyulást idézzen elő a legmakacsabb tüdőhurutokban és meghülési esetekben. Sőt lehetséges még a már előhaladott tüdősorvadást is, annak megállapodást parancsolva kigyógyitani, ezen esetben a kátrány megakadályozza a gümők szétoszlását és a gyógyulás a természet segélyével sokkal gyorsabban bekövetkezik, mint azt az ember remélni és várni merné.

Ezen népszerüvé vált gyógyszert nem lehet eléggé ajánlani nemcsak hatályossága, hanem olcsósága miatt is. Tényleg ezen egész gyógymód — miután egy üvegcse 60 tokocskát tartalmaz — naponkint nem kerül többen 10—20 krajczárnál és minden tizánok, pastilák és syrupok alakjában való más gyógyszer használatát feleslégessé teszi.

A biztos és igazi Guyot-féle kátránytokocskák megválasztásánál arra kell vigyázni, hogy Guyot aláirása a czimjegyen háromszinü nyomásu legyen.

Raktár: **Széky Miklós** gyógyszerész urnál Kolozsvárt.

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.

Hivatalos.

Sz. **2126**. — 1878. (107) (1—3)

Árverezési hirdetmény.

Melylyel köztudomásra hozatik, hogy Kolozsvár sz. kir. város tulajdonát képező alább irandó realitások u. m.

A bornyumál alatti csegely, 40 frt. negyven frt.

A Szentgyörgy hegy alatti berki kaszáló 165 frt. Egy száz hatvanöt frt.

Az agyagdombi kaszáló 40 frt. negyven frt.

A Radnótfái-féle puszta kert, 221 frt. kétszáz-huszon-egy frt. a kismesterutczai 5. sz. a. házas telek 450 frt. négyszázötven frt. évi bér illetőleg felkiáltási ár mellett 1877. április 24-től kezdve, három, esetleg hat egymásutáni évre

folyó évi március 21-dikén

a városház 8-dik számu irodájában, **délelőtt 9 órakor** megkezdendő és az nap délutáni hat órakor bézárandó nyilvános árverezésen haszonbérbe fognak adatni.

Az árverezési feltételek elölegesen is megtekinthetők, a jelzett irodában, naponta a hivatalos órákban.

Sz. kir. Kolozsvár város közigazgatási tanácsától Kolozsvártt, március 15-kén 1878.

661. (104) (3—3)

Pályázat.

A kolozsvári királyi katasteri kerületben, a naszódi járási királyi becslő biztosi állomás üresedésbe jövén, ezen ideiglenes természetű állomás betöltésére, melylyel évi 1000 forint fizetés, 200 forint lakpénz, 400 forint napdij, 400 forint fuvarozási költség, s végre 12 forint irodai átalány járandóságok vannak összekötve, ezennel pályázat nyittatik.

Pályázni kivánók felszólittatnak, hogy sajátkezüleg irt és kellőleg felszerelt, szabályszerüleg bélyegzett folyamodványukat, életkoruk, testi egességük, végzett tanulmányaik, nevezetesen: gyakorlati mező-gazdasági képzettségük, azon vidék mező-gazdasági viszonyainak ismeretét, ugy a magyar, német és román nyelveknek beszéd és irásbani telyes tudását, eddigi foglalkozás vagy szolgálatuk megjelölésével, feddhetetlen jellemük igazolásával, **jelen pályázati hirdetmény keltétől számitandó három hét alatt** és pedig a jelenleg és közhivatalban lévők, saját hivatali főnökükhöz, különben pedig azon törvényhatóság főispánjához, a melynek területén laknak, nyújtsák be.

A királyi Katasteri kerület Igazgatóságától, Kolozsvártt 1878. március 12-dikén.

Nem hivatalos.

(105) (2—12)

Márczius 1-jén a főnyereményt **200,000 frtos** egy általunk kiadott igérvénynyel nyerték meg.

IGÉRVÉNYEK

hitel-sorsjegyekre csak $4\frac{1}{2}$ frt. és 50 kr. bélyeg || **bécsi-sorsjegyekre** csak 2 frt. és 50 kr. bélyeg.

A kettő együtt csak 6 frt. és bélyeg.

Főnyeremény. **400,000 ft!** Főnyeremény.

Húzás 1878 april 1-én.

Bécs, Wollzeile 13. **A MERCUR** kezelőségének vál óűzlete Bécs, Wollzeile 13.

Első és legnagyobb bécsi cs. k. udvari fehérnemü gyár-raktár,

képviselve

Teutsch J. B. által Segesvártt,

árul nagyban és kicsinyben a **legjutányosabb gyári árakban**.

Vászon férfi-ingeket, „Oxfort-ferfi-ingeket."

Chiffon vagy angol Shirting-ingeket, fehér vagy tarka szinben, külön gallérral és anélkül.

Férfi-gallérokat, kézelőket, gatyákat.

Női fehérnemüeket (ezeknél feladandó, hogy a hölgy szikár, közepes vagy erős termett.)

Vászon női-ingeket, (289) (16—*)

Női-ingeket Chiffonból, igen ajánlhatók, elegáns kiállitásban,

Női-gatyákat, finomak, himezve és snjtásozva.

Női-pongyola-öltőket, vagy háló-rékliket,

Női-öltöző-köpenyeket,

Női-gallérokat, előket és kézelőket,

Női-szoknyákat, vállakat, zsebkendőket valódi lenvászonból, franczia battistból, battist clair, gyapot, vagy utánzott battistból és csecsemő fehérnemüket.

Teljes kiházasitások a legegyszerübbtől a legfinomabb fajtáig, minta, mérték és megrendelés szerint legrövidebb idő alatt.

Levélbeli megrendelések jótállás mellett pontosan teljesittetnek s az ár vagy készpénzül, vagy a megrendelés átvételekor utánvét által fizethető. **Férfi-fehérnemüek** levélbeli megrendelésénél feladandó a nyak-vastagsága centimeterben, t. i. a gomblyuktól a gombig.

TEUTSCH J. B., Segesvártt.

(103) (3—*)

CSIKI TESTVÉREK

KOLOZSVÁRTT.

Kedves kötelességünknek tartjuk a n. érd. közönség figyelmét, egy hazánkban egészen ismeretlen **kávéra fölhivni.**

Ez az ugynevezett:

BOURBON-KÁVÉ

— elnevezését a hason nevü BOURBON szigettől (az indiai Oceánon) veszi, — mely nem csak különös **finom zamatossága által** mulja felül az eddig ismert **kávéfajokat,** hanem főleg kiváló **olcsósága miatt is figyelmet érdemel.**

CSIKI TESTVÉREK

KOLOZSVÁRTT.

(13) (7—11)

BRUST-KRANKHEITEN
UNTERPHOSPHORIGSAURER KALK-SYRUP
VON GRIMAULT & Co. APOTHEKER IN PARIS

Mellbetegségek ellen

ALVILSAVAS MÉSZ-SZÖRP

Grimault és társa párisi gyógyszerészektől.

E kellemes szer 12 év óta közkedveltségü és népszerü makacs **köhögés, náthaláz, hökhurut** s más **mellbajok ellen,** különösen keletkező **tüdősorvadás** ellen nyújt e szörp rendkivüli eredményeket. Befolyása alatt csökken a kinos köhögés, az éjjeli izzadás megszünik s a beteg bámulatos gyorsan nyeri vissza a jólét érzését. Hogy valódi szert lehessen kapni, figyelni kell a **„Grimault és társa"** feliratra.

Főraktár **Bécsben:** Nagyban szállitásra Raabe Brunónál, Bäckerstrasse 1; Röder Fülöpnél, Wienstrasse 15.— Főraktár: Magyarországra nézve **Török József** gyógyszerésznél Budapesten.— **Kolozsvártt: Wolff J.** és **Dr. Hintz G.** gyógyszerész uraknál.

Legujabb magyar dalok zongorára.

Stein János könyv- és zenemükereskedésében Kolozsvárt kaphatók következő legujabb népdalok:

A csirke fogó.

Lukácsy legujabb népszinművének kedvelt dalai:

1. Hótól fehér.
2. Fürge mósó lány.
3. Lekaszálták már.
4. Ha szavaid.
5. Édes anyám.
6. Kicsi a lány.
7. Csalfa legény.
8. Titkon nyilik.
9. Kétszer is nyilt.
10. Jaj be édes.

Énekhangra zongora kisérettel alkalmazta Erkel Elek.
Ára 1 frt.

A sárga csikó.

Csepreghi legujabb népszinművének tiz közkedveltségü dala:

1. Tul a Tiszán.
2. Életedben mindig.
3. Bujdosik a kedves rózsám.
4. Nincsen annyi tenger csillag.
5. Csárdás kis kalapot.
6. Barna legény.
7. Ha bemegyek.
8. Tarka kendőd lobogása.
9. Ne menj el.
10. Budapesti kis barna.

Énekhangra zongora kisérettel alkalmazta Erkel Elek.
Ára 1 frt.

A veres-haju.

Lukácsi eredeti népszinművének nyolcz közkedveltségü dala.

1. Lehullott a rezgő nyárfa.
2. Nem szól a tilinkóm.
3. Dinom-dánom sum, sum, sum.
4. Fecském, fecském, édes fecském.
5. Hallod e kis lány hallod e?
6. Tisza mentén hódviz.
7. Hullámzó Balaton.
8. Csipke bokor.

Énekhangra zongora kisérettel alkalmazta Erkel Elek.
Ára 1 frt.

A sárga csikóból.

1. Őszszel száll a gólyamadár keletre.
2. Tul a Tiszán az a módi leányok.
3. Szép is vagyok, jó is vagyok,
   Csak egy kicsit hamis vagyok.
4. Ha bemegyek a templomba.

Zongorára alkalmazta Kolozsvári Gyula.
Ára 60 kr.

A veres haju-ból.

1. Ha én nekem száz forintom volna.
2. Magas a kaszárnya teteje.
3. Nekem olyan asszony kell.

Zongorára szerzé Kolozsvári Gyula.
Ára 60 kr.

DALOK: a török magyar barátságról.

PLEVNA NÓTA.

Lassú. Zug a vihar a balkáni hegyeken
Elmegyek én török földre kedvesem
Harczolni a testvér mellett:
Magyar nép! ez minket illet!
Kedves rózsám isten veled!!!

Fél-friss. Reszketve száll le a nap sugára
Plevnának vértől ázott tájára
Busongva zúg-búg a szél és váltig csak azt zúgja
Be sokszor véres fejjel futott innét a muszka,

Ozmán pasának, a hősök hősének emlékül.

Zongorára szerzé Szentirmay Elemér.
Ára 60 kr.

E dalok aként vannak zongorára alkalmazva, hogy azokat ének nélkül is lehet játszani, miután a zongora rész a dallamot is magában foglalja.

Kaphatók Stein János könyv- és zenemükereskedésében.

Kolozsvárt.

JANKI MIHÁLY

divat-szövet üzletében

(Kolozsvárt, hidutcza **9** szám.)

UJONNAN ÉRKEZETT!

rendkivüli olcsó áruk.

Külömböző **ruha szövetek** 25 krtól; nagymennyiségü készletben levő **női ruhák** szövetből és cretonból 3 frt 50-től; **reggeli ruhák** (Schlafrockok) 2 frt 80-tól; nagy választékú **női felöltők**; legjobb mosó **cretonok, oxfordok, battisztok** 20 krtól; valódi F. Richten-féle **rumburgi vásznak, creass, bécsiházi,** külömböző pamut **gyolcsok, chiffonok** 16 krtól, **asztalnemüek, törölközők, butor canavászak; cradlik, camuka futó szőnyegek** 27 krtól; **paplanok** legjobb pamuttal töltve selyem, szőr- és creton boritékkal 3 frt 50 krtól; **pokróczok** 1 frt 60 krtól; nagyválasztékban női, férfi és gyermek külömböző **harisnyák** 15-krtól; **ágy- és asztalteritékek** (Garnitura) 8 frtól; női és férfi **ingek** 80 krtól; **lábravalók, inggallérok, manchettek,** selyem szőr és Cöpper **eső- és napernyők** 90 krtól; női és gyermek külömböző **lábbeliek**; valódi prágai **kesztyük**; női és férfi **nyakkendők** 20 krtól; fehér és szines **lenzsebkendők,** külföldi készitmény 9 krtól; külömböző **béllés czikkek, rövidáruk** és számtalan elé nem sorolt árúk

feltünő jutányos árban.

Továbbá ajánlok fekete és szines külömböző **selyem szöveteket, gyapju kelméket, peruvieneket, és doszkinokat** rendkivüli leszállitott

gyári áron alól.

Záradékul gyász esetekre ajánlok nagy választékban levő **fekete női kész ruhákat,** (80 (6—25)

Vidéki megrendelések pontosan eszközöltetnek

tisztelettel:

Janki Mihály,
ez előtt
Joanovics György.

Az emberi nem százezrei köszönhetik szép hajukat **az egyes-egyedül létező** legjobb és legbiztosabb

hajnövesztőszernek.

Nincs már jobb valami

a haj elömozditására mint a világ minden részében oly ismeretes s híresse lett, az orvosi kar által megvizsgált, a legfényesebb és legcsodálatosabb sikerrel koronázott és **ő cs. kir. apostoli Felsége I. Ferencz József** Magyarország és Csehország ki-

növésének és fentartására, rálya s ausztriai császár stb. által 1865. évi nov. 18-dikán **15,810—1892.** sz. alatt az összes ausztriai birodalomra s az összes magyar koronaországokra nézve császári királyi kizárólagos szabadalommal kitüntetett

Reseda-göndöritő-hajkenőcs

melynek szabályszerü használatánál a fejtető legkopaszabb helyei is teljhajzatukká lesznek, s szürke s vörös hajzat sötétszinüvé válik, csodálatos módon erősiti a hajtalajt, mindennemü korpaképzést pár nap alatt tökéletesen eltávolit, a haj kihullását rövid idő alatt tökéletesen és mindenkorra meggátolja, s a hajnak természetes fényt ád és **hullámszerüvé** képezi és a legkésőbb korig megőrzi az ősszülestől.

Rendkivül kellemes illata és pompás kiállitása által azonkivül még fődiszét is képezi a legfinomabb pipere asztalnak is.

Egy tégely ára használati utasitással (hét nyelven) **1** frt **50** kr., postán küldve **1** frt **60** kr.

Ismét eladók illő elengedésben részesülnek.

Gyár és főközponti szállitási raktár nagyban és kicsiben

POLT KÁROLY

illatszerész és több cs. kir. szab. tulajdonosnál

Bécsben, József város, piaristautcza, **14** szám saját házában, a hova minden irásbeli megrendelés intézendő, melyek a pénz előleges beküldése, vagy postai utánvét mellett a leggyorsabban teljesittetnek.

Főraktár: **Kolozsvartt** egyedül **Wolff János** gyógyszertárában.

NB. Valamint minden kitünő gyártmánynál, ugy már ennél is utánzások és hamisitások kisértetnek meg, s ez okból kéretik mindenki, hogy vásárlás végett egyedül a fentebbi raktárhoz forduljon s Polt Károly bécsi rezeda-göndöritő-kenőcsét világosan megismerje, figyeljen a fentebbi védjegyre. (83) (4—20)

Nyomatott Stein János m. k. egyetemi nyomdásznál, az ev. ref. tanoda betűivel Kolozsvárt.

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.